

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápary, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

1000-as hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

Világ folyása.

Békeközvetítés Oroszország és Japán között.

A keletázsiai szörnyű vérontást megelé-
gelte már nemcsak maga az orosz nép, amely-
nek a háboru előidézte lázongásáról a szigorú
orosz cenzura dacára szinte napról-napra ér-
kezik hír a nagy birodalomnak hol egyik, hol
másik részéből, hanem megelégtették — úgy
látszik — az idegen hatalmak is, amelyek szí-
vesen hajlandók volnának közbenjárni a hadvi-
selő felek között, ha ezek készsége mutatná-
nak a békülékenységre.

A *New-York American Journal* londoni
levelezője lapjának azt jelenti, hogy *Németor-
szág* és *Anglia* most erélyesen dolgoznak azon,
hogy az orosz cárt rábírják a békekötésre.
Vilmos német császár és *Edvard* angol király
ismerik a békeközvetítő kísérletek eddigi eredmé-
nyeit. *Benckendorff* gróf, londoni orosz nagykövet
a múlt héten *Lansdowne* angol külügyminiszter
birtokán időzött. *Lansdowne* értesülvén róla,
hogy Oroszország nem utasítja vissza mereven
a közbenjárást, tudatta ezt *Metternich* német
nagykövettel. *Metternich Vilmos* császárnak
távíratozott s amint a császár választát meg-
kapta, azonnal elutazott Berlinbe, ahol most
napról-napra kihallgatáson van a császárnál.
Japánország tudatta, hogy nem fog pénzbeli

kárpótlást követelni, ha azonnal megszüntetik
az ellenségeskedést. Erről értesítették Orosz-
országot. *Hajasi* londoni japán követ két nap
előtt fölkereste *Lansdowne* külügyminisztert a
birtokán.

A macedóniai osendőrség kérdése.

Ausztria Magyarországnak — noha csak
az imént állott azon a ponton, hogy flotta-
demonstrációt rendezzen Törökország ellen —
ismét kelletlen ügye van a fényes portával.
Monarchiánk és Oroszország tudvalevőleg azt
követelik, hogy szaporítsák az osztrák-magyar
és orosz tisztek létszámát a macedóniai
csendőrségnél. A porta azonban állhatatosan
megtagadja e kívánság teljesítését. De nem-
csak Ausztria-Magyarország és Orosz-
ország, hanem Anglia, Franciaország, és
Olaszország is szaporítani óhajtják tiszteik
létszámát Macedóniában. Mint *Rómából* jelen-
tik, január elsején egy olasz őrnagy és négy
hadnagy megy Szalonikibe, akiket a hadügy-
miniszter már bucsukihallgatáson is fogadott.
Törökország ellenkezése következtében azon-
ban, minthogy a porta nagyon rossz szemmel
nézi az idegen tisztek szaporítását, ezek az
olasz tisztek nem fognak török egyenruhát vi-
selni és az olasz kormány fogja fizetni őket.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A pástétom.

Irtá: *Vörös Tibor.*

Radó Béla maga se hitte volna azelőtt,
hogy egy asszonyt így tudjon szeretni.

Nem volt már neki se éjjele, se nappala,
nem ment a munka, nem kellett a multság,
még az ital se izlett, pedig azt hitte, hogy ha
már másban nem, abban mégis csak megta-
lálja a vigasztalást és a feledést.

Nem kellett neki semmi, csak az asz-
szony.

Az az asszony, aki pedig már nincs, a
felesége, aki otthagya.

Nem is bucsuzott, csak elment és nem
jött többé vissza.

Radó Béla nem hitt a szemeinek, mikor
először meglátta azt a kis czédulát, amelyiken
pár sorban elmondta az asszony, hogy már
megunta a sok nyomorúságot, meg őt is, hát
elmegy másfelé, a szerencséje után addig, a
meddig még nem késő . . .

Százsor is elolvasta Radó azt a kis pa-
pirszeletet, másfél hónapig olvasta már és még
mindig nem tudta hinni, hogy csakugyan el-
ment az asszony.

Várta. Várta bizalommal, hogy majd csak
megjön, várta csökönyösen, de bizony hiába
várta.

Hallott pedig már felőle.

Hogy itt is látták, ott is látták az ő fe-
leségét, erre is járt, amott is volt, még pedig
nem is magányosan, hanem valami kicsiny
fekete bajszu síhederrel, a csinos fiuk ama
bizonyos fajtájából, akik szívesen szeretnek
minden asszonyt egy-két hétig, azután szépen
elbucsuznak tőle és azzal — finita la co-
media!

Radó Bélának összeszorult a szive ezek-
nek hallatára. Forró, nehéz könnyek lopóztak
szemeibe s alig hogy felitatta az egyiket, már
nyomában okvetetlenkedett egy másik, még
nagyobb, még forróbb, még keserűbb.

Minden este könnyek közt aludt el, de
minden reggel új reménnyel ébredt: hátha
ma jön vissza?

Mert ő még mindig remélt.

Hogy is ne remélt volna?!

Hosszu, nehéz időt élt át együtt az asz-

szonnyal, együtt örültek, együtt nyomorogtak,
hihető-e, hogy ilyen élet után elhagyják egy-
más minden különösebb ok nélkül, csak úgy
könnyedén, pusztán szeszélyből.

Ugy-e, hogy ez lehetetlen?

Szoros, erős kapocs a nélkülözés, olyan
műhely, melyben kristálytisztává csiszolódik a
barátság, salaktól ment lesz a szerelem; egy-
másba fonódik két lélek egy élet tartamára el-
választhatatlanul.

Avagy mindez hazugság lenne?

Eveknek forró, megtisztult szerelmét ha-
lomra döntheti, nyom nélkül eltörülheti a leg-
első jöttment, ápolt bajszu, sima nyelvű ripők?

Radó Béla már-már gondolkozni se tudott.
Agyában lassan összezavarodott minden, néha
elfogta valami keserves düh, majd megint el-
szomorodott, hogy perczek múltán ismét csen-
des egykedvűség vegyen rajta erőt.

Egy szép reggelen aztán levelet hozott
neki a postás.

Megnézte a borítékot és elsápadt, ahogy
megismerte a felesége irását.

Tehát irt neki.

Egy darabig fel se merte bontani.

Vajjon mit fog a levélben találni: üdvöt-e
vagy kárhozatot?

Karácsonyi és újévi ajándéknak!

Alkalmos mosó blousok egy koronától kezdve. ★ Egyszínű selyem blousok 8 koronától kezdve árusíttatnak.

SCHWARZ & GERŐ cégénél.

Ugyanott kaphatók a legszebb és legpraktikusabb ajándékok urak és hölgyek számára.

Leszállított árak.

litikai elveikkel *Tisza István* gróf beszéde nagy hatást keltett.

A szövetkezett ellenzék összetart.

Budapest, decz. 20. A szövetkezett ellenzék tegnap este értekezletet tartott, amelyen újból kimondták, hogy a *jelenlegi kormánnyal sem közvetve, sem közvetlenül tárgyalásba nem bocsátkoznak.*

A vezérőlbizottság a választások esetére kimondotta, hogy a szövetkezett ellenzék tiszteletben tartja az egyes ellenzékpartok kerületeit és mindenütt segíteni és támogatni fogják egymást. Elhatározták továbbá, hogy választási manifesztumot intéznek az országhoz, amelyben kitarásra és párthűségre intik hiveiket és felhívják a választókat, hogy minél tömegesebben seregjeljenek az ellenzéki zászló alá.

Az ellenzék és a disszidensek.

Budapest, decz. 20. A szövetkezett ellenzék vezérőlbizottságának több tagja az éjjel a Nemzeti Kaszinóban az *Andrássy* grófokkal és a disszidensekkel együttes értekezletet tartott. Résztvettek az értekezleten: *Kossuth* Ferencz, *Apponyi* Albert gróf, *Bánffy* Dezső báró, *Batthyány* Tivadar gróf, *Justh* Gyula, *Zichy* Aladár gróf, *Rakovszky* István és tizenegy disszidens. Ellenzéki körökben elterjedt hírek szerint a szövetkezett ellenzék felajánlotta a disszidenseknek, hogy *választókerületeiket respektálni és jelöltjeiket támogatni fogja.*

Széll Kálmán bécsi utja.

Budapest, decz. 20. Több ellenzéki esti lapnak azt a jelentését, hogy *Széll Kálmán* a kormány kérésére ment Bécsbe a királyhoz kihallgatásra, hogy az ellenzékkel tárgyalást kezdjen, félhivatalosan *valótlannak* nyilvánítják. *Széll Kálmán* utjához semmi köze a politikának. *Széll a király előtt való megjelenésre nem kapott meghívást* s csupán családi ügyben utazott Bécsbe.

Végre mégis felszakította s átfutott rajta mohón, lázasan, aztán megkönnyebbülten sóhajtott fel.

Pénzt kért az asszony.

Pénzt, mert — nyomorgott.

Szépen, alázatosan irt, nem követelőzött, csak azt emlegette, hogy hideg van, szeles az idő és neki nincsen még kabátja, de ha pénze volna, hát vehetne, oh nem valami szépet, csak olyan egészen olcsót . . . jó megleget . . .

Radó Béla már megint sirva fakadt, potyogtak a könnyei, de a szája, a szíve, a lelke nevetett.

— Szegény, szegény jó fiacskám, — mormolta csöndesen, — hogyne kapnál kabátot, mindjárt megyek, aztán veszünk majd egy jó megleget, szépet, hogy szép legyél, azt bizony, nem valami olcsó rongyot . . .

Egyszerre hirtelen megállott.

— Hm! — dünnyögte meghökkenve, — hogy is lesz csak azzal a kabáttal? Valamit elfelejtettem, azt, hogy pénzem nekem sincsen.

Elkedvetlenül kezdett fel s alá járkálni, majd megint kiderült az arcza.

Meglesz a kabát. Pénze igaz, hogy nincsen, de van ehelyett neki kabátja.

Az pedig pénz.

Most, hogy hidegre fordult az idő, különösen jó árat adnak érte, zálogba teszi és mindjárt lesz pénze elég.

Miért is ne tenné?

A disszidensek szaporodnak.

Budapest, decz. 20. *Desseffy* Aurél gróf, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, aki már régebb idő óta visszavonult a politikai élettől, a disszidensekhez csatlakozott.

Készülődés a választásokra.

Budapest, decz. 20. A szövetkezett ellenzék vezérőlbizottsága ma délelőtt hivatalos értekezletet tartott, amelyen a választási dolgokkal foglalkozott.

Rákóczi hamvainak hazaszállítása.

Konstantinápoly, decz. 20. Az osztrák-magyar nagykövetség közbenjárására a szultán irádét bocsátott ki, amelylyel megengedi, hogy *II. Rákóczi* Ferencz hamvait Magyarországra hazaszállítsák. A hazaszállítás a tavasszal fog történni.

A spanyol király külföldi utazása.

Madrid, decz. 20. A külügyminiszteriumban most folynak az előkészületek *Alfonz* király külföldi utazására, amely február végén vagy márczius elején fog megtörténni. A király először Párisba, aztán Londonba fog utazni. Ősszel a király állítólag Berlinbe megy, eddig azonban erről bizonyosat nem tudni.

A háboru.

Tokio, decz. 20. Hivatalos jelentések szerint az oroszok elhagyták a *Pereszajet*, *Poltava*, *Pallada*, *Pobjeda*, *Retvizán* és *Baján* hadihajókat. Az összes japán operációk most a *Szebasztopol* ellen irányulnak. *A japánok két torpedónaszádot vesztettek.* A japán torpedónaszádok támadásait a *Szebasztopol* ellen a viharos időjárás nagyon megnehezítette, de azt hiszik, hogy az orosz pánczéloshajó anyyira meg van sérülve, hogy *nem tud már mozdulni.* Japánországban azt hiszik, hogy a balti-tengeri hajóraj semmi esetre sem fog elérkezni a szélső Keletre.

Először is ő majdnem mindig szobában van, ott nem kell az őszi kabát, aztán meg . . . eh! végre is nincs olyan nagyon hideg.

Kicsit köhög, az igaz, de az nem baj, majd elmulik.

Csak az asszony ne fázzon.

Gyorsan felöltözött, aztán távozott.

Mikor kilépett a zálogházból, kicsit megborogott, de mikor zsebében megcsörrent a pénz, egyszerre jókedve kerekedett és vígan koczogott tovább, hozzá az asszonyhoz!

Odaadta neki a pénzt, restelkedett ugyan egy kicsit, hogy többet nem adhatott, de mikor látta, hogy kiderült felesége arcza, megnyugodott.

Aztán elmentek együtt.

Radó Béla szívére beszélt az asszonynak, eleinte szépen, meggyőzően, aztán kérésre fogta a dolgot, de ő nem akart hajlani a szóra.

— Nem lehet, nem lehet . . . — ismételte halkán.

— Hát csakugyan . . . vele vagy? — nyögte ki végre a férfi.

— Igen — suttozta a nő és lehajtotta a fejét.

A férfi körül egyszerre keringeni kezdett a világ, de azért nem adta fel még most sem a reményt.

— Nem bánom, azt se bánom, csak jöjj vissza, légy megint az enyém, én nem bírok élni nélküled . . .

A nő nem válaszolt; néhány percig szót-

Tokio, decz. 20. A *Port-Arturt* ostromló hadsereg főhadiszállásáról jelentik: E hó 18-án délután egynegyed három órakor egy csapat felrobbantotta a *Tunikvansán* északi erőd sáncait, azután az erődöt gránátokkal bombázva, megtámadta. Az ellenség kétségbeesett ellenállást fejtett ki. Hét órakor este *Samiuna* tábornok az erődöt újra megtámadta és éjjel féltizenkettőkor elfoglalta. Mindjárt erődítvényeket emeltünk és 19-én reggel az elfoglalt erődöt végleg birtokunkba vettük. Öt táborigyű, két gépagyú és nagymennyiségű lövészer esett kezünkbe. Az erődben *negyven orosz holttestet találtunk.* Veszteségünk nagysága még nincs megállapítva, de nem tulságos sok.

London, decz. 20. A *Lloyd*hoz érkezett távirati jelentés szerint a balti-tengeri orosz hajóraj tegnap délután *Fokváros* mellett haladt el.

Idegen tiszték Maczedóniában.

Konstantinápoly, decz. 20. Az osztrák-magyar, orosz, olasz és francia nagykövetek, nemkülönben az angol ügyvivő, a portának kormányaik nevében kollektív-jegyzéket nyújtottak át, melyben fentartják azt a követelésüket, hogy az idegen tiszték számát a maczedóniai csendőrségnél szaporítsák.

Tolsztoj Leó balesete.

Szent-Pétervár, decz. 20. *Tolsztoj* Leó gróf, a világhírű író, tegnap sétalovaglás közben *lovastul felbukott és jelentéktelen sérülést szenvedett.*

Jenner pörének tárgyalása.

Bécs, decz. 20. Az itteni esküdtbíróóság ma délelőtt kezdte tárgyalni *Jenner* Antal volt bankszolgának és társainak bűnpörét, akik a Német takarékpénztárak központi bankjától 285 000 koronát sikkasztottak. *Gottstein* hivatalosolga kivételével valamennyi vádlott beismerésben van.

lanul hallgattak egymás mellett, egyszerre hirtelen megállt az asszony.

— Várj egy kicsit! — szólt hirtelen, aztán gyorsan átszaladt az utca másik oldalára.

Radó meglepetten nézett felesége után s mikor látta, hogy egy csemegeüzletbe tér be, ő is utána ballagott.

Kíváncsi volt, mit vásárol, benézett tehát a kirakaton.

Pástetomot vett, kicsinyeket, kettőt.

Mikor kijött és ott látta állani a férjét, zavartan köhécselt.

Radó mosolyogni próbált.

— Uzsonnázni akarsz? Megéheztél?

— Nem, nem, — felelte gyorsan az asszony, — haza viszem . . . tudod, nagyon szereti . . . — tette aztán hozzá mentegőtödzve.

Radó Béla most már nem tudott többet szólni.

Megfordult és egy hang nélkül elment.

Az asszony egészen elbámulva nézett utána.

— Mi lelte? — mormogta félhalkan. — Ugyan mi lelte már megint?

Radó Béla pedig csak ment tovább a nélkül, hogy visszafordult volna.

A sarkon még megállott egy percze, hogy kiköhögje magát.

Mégis csak hüvös volt úgy, kabát nélkül.

Pusztító vihar.

Páris, decz. 20. *Madagaszkár* északi részében óriási vihar dühöngött. *Diego Suarez* városban rendkívül nagy a pusztulás. A viharnek sok emberélet is esett áldozatul.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva* 6. szám és a *Corsia Deck* 34. szám alatt levő dohánytözsdeben (a Hungáriuszálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Személyi hir.** *Minutillo* Ferencz báró altengernagy, pólai kikötői tengernagy, tegnap délelőtt tette le Bécsben a király kezébe a titkos tanácsosi esküt.

— **A toscanai nagyherceg betegsége.** *Salzburgból* jelentik, hogy a toscanai nagyherceg állapota az utóbbi időben aggodalomra ad okot. Az immár hetven éves nagyhercegnél, aki a telet rendszeren Fiumében szokta tölteni, az utóbbi időben aggasztó mérvben léptek fel az aggkori gyengeség tünetei. Lithiasisban szenved, ami időnként nagy fájdalmakat okoz neki. Emellett mind a két lába teljesen béna, úgy hogy járni nem tud.

— **A városi képviselőtestület** pénteken, e hó 23-án délután 6 órakor ülést tart a következő napirenddel: *Nyilvános ülés:* Az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Jelentések, indítványok, interpellációk. Kormányzósági leirat egy telek megvétele iránt utcaszabályozás céljából. Hivatalos indítvány a temetőben építendő három új fülkecsoport iránt. A kereskedelmi és magánhivatalnokok kérvénye a városi színház termének átengedése iránt egy ott tartandó táncmulatságra. Póthitel iránti kérvények a városház világítása, a világító eszközök karbantartása és a városi vízvezeték tételekre. Hitelkérvény 500 koronára, Fiume színeit viselő zászlók vételére. *Grossich* Antal dr. lovag lemondása az egészségügyi bizottsági tagságról. Egy tag választása a bor-ellenőrző bizottságba. — *Zárt ülés:* Az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Egy városi szolga kérvénye véglegesítés iránt. A városi állandó bizottság indítványa egy városi díjnoknak adandó segély iránt. Hivatalos indítvány egy tanítónő előléptetése iránt. Egy nyugalmazott iskolaigazgató kérvénye kegydíj iránt. Az iskolaszéki tanács indítványozza négy ideiglenes tanító véglegesítését, két tanítónak magasabb fizetési osztályba való előléptetését és több tanító részére az ötödévi pótlék kiutalványozását. A *Scarpa*-féle alapítvány kamatainak szétosztása. Kilencz kérvény segélyek és kegydíjak folytatólagos kiutalványozása iránt. Az iskolaszéki tanács indítványa külföldön tanuló diákok ügyében. A kijelölő bizottság betervezési jelöléseit a városi könyvelősnél betöltendő első- és másodosztályú tisztii állásokra.

— **A városi egészségügyi bizottságból.** *Grossich* Antal dr. lovag, a városi egészségügyi bizottság tagja, lemondott e tiszteről. A lemondást a városi képviselőtestületnek pénteken tartandó ülésén fogják tárgyalni.

— **Az építészeti-műszaki bizottság** ma délután öt órakor a műszaki hivatal helyiségében *Vranyczány* báró elnöklelte alatt ülést tart a következő napirenddel: 1. Magán-telek-ajánlatok utcaépítés céljából. 2. A tengermelléki és szusáki bank és takarékpénztár

kérvénye gyár építésére. 3. A főorvos indítványa a belvederei izraelita temető eltávolítására.

— **Hangverseny.** Szerdán, december 21-én este fél kilencz órakor a *Mitrovics* A. karmester vezetése alatt álló szimfonikus zenekar a *Citaonica* disztermében hangversenyt ad a következő műsorról: I. rész: 1. *Mozart:* A »Figaro lakodalma« nyitványa. 2. *Beethoven:* I. Szimfónia, a) Adagio molto — Allegro con brio, b) Andante cantabile, c) Minuetto, d) Finale. II. rész: 3. *Beethoven:* »Prometheus« nyitványa. 4. *Haydn:* Szimfónia, a) Adagio, b) Andante, c) Minuetto, d) Finale. A belépőjegy ára a *Citaonica* tagjainak 2 korona, nem tagoknak 3 korona. A fiumei zenekedvelő közönség bizonyára szép számmal fogja meghallgatni a jól összeválogatott műsort, annál inkább, mert zenekari hangversenyekben Fiumében ritkán van része.

— **A Tauffer-Colledani-ügy,** mely — mint olvasóink még emlékeznek — az *Austria* Lloyd-hajón játszódott le, még nem nyert befejezést. Ugy látszik, hogy a dolog még sokáig fog elhúzódni és még sok port fog felverni. A fiumei királyi rév hivatal elégtételt akarván adni orvosának a szenvedett inzultusért, *Colledani* kapitányt 200 korona pénzbírságra ítélte. Azonkívül pedig *Colledani* parancsnok ellen becsületsértési pert indított. *Colledani* kapitány a rév hivatal eljárására szintén megindította a becsületsértési pert *Tauffer* dr. ellen. Ezenkívül tegnap a téparancsnokságnál feljelentést tett *Tauffer* dr. ellen, mert tartalékos tiszt léte nem kért tőle lovagias elégtételt.

— **Az óhitűek Szent Miklós-ünnepé.** Tegnap reggel tíz órakor az óhitű szerb hitközség templomában Szent Miklós napja alkalmából ünnepélyes mise volt, melyen résztvettek *Kuranda* Emil lovag, szerb főkonzul, a hitközség igazgatósága, valamint az itteni helyőrség szerb és görög hiten lévő tisztjei és legénysége. Az ünnep alkalmából a szerb konzulátus és a Szent Miklós-templom zászlódszt öltött.

— **A kivándorlás.** A mai napig 1500 kivándorló érkezett ide, akik a *Carpathia* Cunard-gőzösön e hó 22-én, csütörtökön indulnak el New-Yorkba. Még ötszáz kivándorlót várnak a holnapi nap folyamán.

— **Hajók forgalma.** Ma reggel 7 órakor érkezett kikötőnkbe a *Marquis Bacquehem* Lloyd-hajó Kalkuttából Trieszten át. Itt 4500 bál jutát fog kirakni és azután cukrot fog felvenni Kobe (Japán) számára. — A *Szápary* Adria-hajó Tangerből Trieszten át különféle rakományokkal megérkezett. Fiumében 4800 láda petrolumot fog felvenni Tunisz, Algir és Oran számára. — A *Zichy* Adria-hajó Glasgowból Trieszten át és a *Szent István* Cardiffból Veleneczen át érkezett ide. Az előbbi 50 tonna gépet hozott, melyet innen Olaszországba fognak szállítani.

— **A közönség figyelmébe.** A fiumei előleg- és hitelszövetkezet ertesíti ez uton a közönséget, hogy a *harmadik évsorozatra* való beiratások az egyesület hivatalos helyiségében (Via Andrássy 1. sz. 1. em.) már megkezdődtek. A belépő új tagok minden hetenkint befizetett egykoronás kvótájuk után 300 koronáig terjedő kölcsönre tarthatnak igényt az alapszabályokban előírt kezesség mellett és osztozkodnak azonkívül heti befizetéseiknek kamatjövödelmén felül az egyes évsorozatok tagjai között felosztásra kerülő nyereségrészesedésben is. Tudtára adja továbbá a hitelszövetkezet a közönségnek, hogy a befizetések újévtől kezdve bármily ciklusra naponta eszközölhetők lesznek és pedig a délelőtti órákban.

— **Szegények öröme.** Tegnap délelőtt tíz órától tizenkettőig osztották szét a szegényekházában az *Ossoinack*-család által ajánlkozott 1000 koronát a szegények között. A kiosztásnál jelen volt *Vio* Ferencz dr. polgármester, *Bruss* Hermann, a központi jótékony-sági bizottság tagja és a szegényekházának felügyelője és ellenőre. A szegényekházának udvarán körülbelül 500 szegény, többnyire nő gyűlt össze. A nyomorékok nagy serege, a beesett és sápadt arcok megrendítő képet nyújtottak. A tolongás oly nagy volt, hogy három rendőr alig volt képes a rendet fentartani. Minden szegény kapott legalább két koronát. Délelben a pénzkiosztás véget ért és a szegények hálálkodva távoztak.

— **Hamis aranygyűrűket árult.** A rendőrség vasárnap este letartóztatta *Pinka* Károly, 34 éves, gyomai illetőségű egyént, mert egy korcsmában hamis aranygyűrűket árult valódi arany gyanánt. Megmotyásakor őt ilyen gyűrűt találtak nála. *Pinkát* átadták a király ügyészségnek.

— **Petroleummal fűtött hajók Romániában.** Románia gazdag petrolumforrásait újabban különösen fűtési célokra is kezdi igénybe venni. E törekvésnek az eredménye, hogy most a turn-szeverini hajógyárban átalakítják a román folyamhajózási társaság hajóit, hogy szén helyett petrolummal legyenek fűthetők. Két hajó már kész s a próbautatványosan sikerült. Tavaszkor Brailában, Gyurgyevóban és Turn-Szeverinben létesítenek állomásokat, hogy a hajók ott bármikor nyers petrolumot vehessenek föl.

KÖZGAZDASÁG.**Magyar petrolum a világpiaczen.**

A B. H. írja: Az utolsó évtized gazdasági mozgalmában jelentős szerepe van a petrolumiparban beállott változásnak. A gácsországi petrolumforrások fölfedezésével a petrolumipar sulypontja hazánkban Ausztriába helyeződött át; a *fiumei* finomító — azelőtt a két állam legjelentősebb ilyenü ipartelepe — fokozatosan redukálta üzemét s a nyerspetroleum vámjának fölemelése jóformán lehetetlenné tette a külföldi nyersanyag behozatalát. Ezzel még növekedett az osztrák termelés haszna. Az idén például Ausztriából származott a behozott nyersolaj 87 százaléka s a fennmaradó 13 százalék is Romániából importálódott. Amerikából vagy Oroszországból az idén egyáltalában nem volt már behozatal. A magyar termelés a fennálló viszonyok közt tisztára a kartelnek köszönheti, hogy az osztrák versenyyel szemben helyét megállani képes.

A fogyasztó viszonyok a beltől dön különben sem valami kedvezők. A többi világitó anyag hódítása s részben az áremelés folytán a belföldi fogyasztás határozottan hanyatlik. Az idén október végeig 1,583,420 mm. nyers- és 220,638 mm. finomított petrolumot hoztunk be; az utóbbi behozatala 2334 mm.-val emelkedett, a nyersanyagé azonban 58,926 mm.-val csökkent a múlt évvel szemben. Ugyanez a kivitel 39,303 mm.-val növekedett, úgy hogy a belföldi fogyasztás végeredményképpen a múlt évvel szemben közel 100,000 métermázsával kevesebbet abszorbeált az első tíz hónapban. A termelés azonban még mindig emelkedik, a mi az export fölkarolását tette szükségessé. E tekintetben a kedvezőbb geográfiai helyzetben levő osztrák finomítók jártak elül és rohamosan terjeszkednek Németországban, Svájcban, sőt Angliában is, úgy hogy a kivitel már több százezer métermázsára fejlesztették évenként. Legújabban a viszonyok nyomása alatt a magyar gyárak is rátértek az export útjára és az idén már 138,000 métermázsát vittek ki. E mennyiségből a nyersolajra 13,000 és a finomítottára 125,000 mm. esik.

Tavaly még csak Ausztriát, Boszniát, Németországot kerestük föl, ez idén Svájcba, Olaszországba, Franciaországba, Angliába, Görögországba, Törökországba, Bulgáriába is számottevő mennyiséget exportáltunk. A múlt hónapban *Fiumén* keresztül még távolabbi

piacokra, így Egyiptomba, Szíriába is mentek küldemények, és próbaszállításokat indítottak utnak a szélrózsa minden irányában. A magyar petroleum mindenféle versenyképesnek bizonyult. A külföldön ugyanis az amerikai és az olasz versenynyel kell megküzdeniök, ezek pedig szintén szervezték a termelést és eladást. Kivált az amerikai tröszt, a *Standard Oil Co.*, mesés nyereséget rak zsebre. Ez az óriási vállalat osztrák fejében 1900-ban és 1901-ben 48-48, 1902-ben pedig 45 millió dollárt, tehát e három évben hétszázöt millió koronát fizetett ki. A versenyben a magyar és osztrák iparnak határozottan jobb a helyzete, mert a föltétlenül rendelkezésre álló belföldi piac most még a termelés túlnyomó részét abszorbeálja, míg az amerikai tröszt főképp a külső piacokra van utalva, a mi gátolja az árak nagyobb arányú csökkenését. E mellett a levantei és déleuropai piacok közelebb is vannak hozzánk. A magyar-osztrák verseny ellen úgy igyekeznek a tröszt védekezni, hogy Ausztriában és nálunk is állít egy-egy versenyvállalatot. Érdeklünk az amerikai és európai gazdasági érdekek közti legujabb összetűzésnek a további fejleményeit, annál is inkább, mert ezuttal kivételesen mi vagyunk a támadó fél és nem Amerika.

+ **Tengeribehozatal.** E hó végéig még öt hajórakomány La-Plata-tengeri megérkezését várják kikötőnkbe; január hónapban pedig további nyolcz-tíz hajórakományt. Az utóbbi napokban nagyobb mennyiségű észak-amerikai tengerit kötöttek fiemei szállításra.

+ **A brazilai kereskedőcégek érzékenysége.** A Rio de Janeiróban székelő osztrák-magyar konzul azt a tanácsot adja a kiviteli cégeknek, hogy a brazilai cégeket, különösen amikor szolid czeégről van szó, ne szólítsák fel fizetésre a számla esedékessége időpontján, mert a brazilai cégek az ily intést sértésnek veszik. A fizetésre felszólított cég mindjárt eleget tesz a felszólításnak, de egyidejűleg minden kereskedelmi összeköttetést megszakít azzal a céggel, amely őt megintette.

+ **Az adriai halászat.** Egy német statisztikai folyóirat a tengerészeti hatóságok adatai alapján részletes képet nyújt az adriai osztrák partvidék halászatáról az 1901-1902. évben. A 16.959 halász közül, akik 4097 csónakkal rendelkeznek, a nyári idényben 14.364 halászt 3749 csónakkal, míg a téli idényben 12.783-an halásztak 3294 csónakkal. Olasz halász, akiknek csak az osztrák parttól egy tengeri mértföldnyire szabad künn a tengeren halásznok, a nyári idényben 932, a téli idényben pedig 1275 jött az osztrák vizekre halászni; átlag tehát 14.677 halász halászt az adriai partokon. Zsákmányuk 6688 darab szivacs és kagyló és 117.764 métermázsa hal, rák, puhány, csiga stb. volt 3.467.800 korona értékben a szárazföldi partokon és 2.589.900 korona értékben a szigetek partjain. Az osztrák-illiriai partokon sokkal nagyobb volt a zsákmány értéke, mint a dalmát partvidéken. Érték dolgában legszámottevőbbek a halak 83 százalékkal, majd a puhányok 51 százalékkal, és a rákok 37 százalékkal. Egy-egy belföldi halászra átlag 343 korona, egy-egy olasz ha-

lászra pedig 842 korona esett, ami részben arra vezethető vissza, hogy az olaszok a föltöbb káros aprószemű fenékhálóval halásznak. Hatvannégy százaléka a halaknak apróhal és ezek közt első helyen a szardella áll. 1901/2-ben 40.588 métermázsa szardellát fogtak ki, ebből 71 százaléka a pólai, cimisai, rovignoi, isolai, gradói, sansegói és gelsei kerületekre esik. A rákok kivételével az egész zsákmánynak több mint felérését a partvidéki lakosság használta, míg a többit nagyobb részt a konzervgyárak vették meg, vagy pedig más országokba küldték. A konzervált halak értéke 2.145.487 koronát tett ki és az előző évhez képest 1.062.487 korona emelkedést mutat.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Rickel A. Bécs. — Bedő B., Fischer M., Löwy A., Schollinger M. Budapest. — Medicus A. Velence. — Parry D., Parry N. New-York.

Deák szálloda. Jakobovits Dániel, Ungar Albert, Sziklai Arthur és felesége Budapest. — Dumitrescu G. Compina. — Weissenbach H. München.

Lloyd szálloda. Rauscher Gerő, Neidhardt Károly Zágráb. — Baumeister János Wildalp. — Scaletari Albert Görz. — Spiera József Velence. — Dévai Lipót Budapest. — Färber József Bécs.

De la Ville szálloda. Landauer Ármin, Nobel Sándor Budapest. — Persich Lovrana. — Taljnoobuth A. Lovrana. — Verser A. dr. Drezda. — Daranyi Árpád Nagykanizsa.

Hungária szálloda. Marmora József Budapest. — Boltramo Mária, Dassutti Amália, Mirano Lajos, Valentini Karolina Komárom. — Fumagalli Giorgietta Brongia. — Passera Péter Bergamo. — Skorlsec Henrik Tállya.

Quarnero szálloda. Ilics István Fiume. — Szaton Ferencz Fiume. — Peski Ferencz, Baisinger A., Hallusko György, Baisinger E. Trieszt. — Ehrlich János, Klein József Bécs. — Lipschütz Simon Német-Keret.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Záratok.)

1904.

december

19

20

Budapest. Aranyjár.	
4%	K. 118.75
Koronajár. 4%	" 98.05
" 3 1/2	" 88.60
Magyar földteherment.	
4%	" 98.—
Horv. Szlavon	" 98.50
Tisza-szab.	" 162.—
Osztrák papírajár.	" 99.75
" ezüst	" 100.—
" arany	" 120.—
" korona	" 100.—
Osztrák-magyar bank	" 1635.—

Magyar hitelbank	" 805.—	801.—
Osztrák hitelbank	" 675.—	674.50
Osztrák-magyar vasut	" 649.—	
100 márka	" 117.57 1/2	
London vista	" 239.35	
Páris	" 95.22 1/2	
20 frankos arany	" 19.04	
100 lira (olasz)	" 95.20	
20 márka	" 23.50	

Bécs. Magyar hitelr. K.		
805.—		801.—
Osztrák hitelr.	" 675.—	674.50
Rimamurányi	" 514.50	
Union-bank	" 556.25	
Magyar államvasut	" —	652.50
Leszám. bank	" —	
Jelzálogbank	" 524.50	
Adria	" 451.—	
Länderbank	" 450.—	
Lloyd	" 725.—	
Török sorsjegy	" 132.—	
Berlin. Osztrák hitelr.	" 212.—	212.—

Budapesti árutőzsde.

Buza április	" 10.22	10.20
" október	" 8.84	8.83
Rozs	" —	
" április	" 7.95	7.95
Zab	" —	
" április	" 7.23	7.23
Kukoricza október	" —	
" május	" 7.35	7.64
Zsir	" 64.50	64.50
Szalonna	" 55.—	55.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

Buza loco	Cent. 118	—
december	" 118	—
május	" 112 3/4	—
Tengeri	Cent. 55	—
december	" 51 1/8	—
május	" —	—
Fwardij Liverpoolba pence	2 1/4	

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:

December	Frank 49.—	49.25
Márczius	" 49.50	49.75
Május	" 50.—	50.25

Hamburg Santos good average:

December	Márka 40.—	40.—
Márczius	" 40.50	40.75
Május	" 41.25	41.25

Newyork:

Fair Rio loco	Cent. 8 1/8	—
November	" 7.45	—
Február	" 7.75	—

Cukor.

Prága frco Aussig kész	K. 32.75	33.50
" " " uj	" 25.—	25.40
frco Prága raff.	" 77.—	77.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy a

Budapesti KOVALD PÉTER és FIA, cs. és kir. szabadalmazott kelme- és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyáranak képviselőjét az itteni piacon átvetem.

Egyszerű selyem ruha		Női tavaszi kabát vagy gallér		Flanell takaró	
Kor.	-tól -ig	Kor.	-tól -ig	Kor.	-tól -ig
5	8	2	8	2	4
8	12	2	40	1	80
12	30	4	5	1	120
160	240	5	6	1	120
240	4	8	5	1	160
5	7	4	8	1	140
6	10	1	160	1	160
160	240	60	80	1	80
2	3	—	30	1	120
3	6	50	120	1	3
4	8	20	40	1	10
360	5	2	5	1	10
5	8	3	8	1	4
8	10	3	8	1	3
8	10	3	8	1	3

Amidőn ezen újabb vállalkozásomat a. n. é. közönség figyelmébe ajánlom, számos megbízását kérem és vagyok kiváló tisztelettel

Telefon szám 358.

WALDMAN N. Via Ponte 1.

Chincaglierie**„IRIS“**

Piazza Elisabetta 2. sz.

Moretti-, japán-
és kagyló áruk.Nagy választék bőr ezüst és
dizsmü árukban.

Olcsó szabott áruk.

Port Artur még csak egy pár hé-
tig tarthatja magát, a
Karácsonyi vásár is csak rövid
ideig tart az
Adamich-téren levő**ROSENTHAL-féle**
„Magyar Bazárban“ a hol
minden
féle játéktárgyak, pipere cikkek
nagy választékban éslegolesőbb árban kaphatók. — 10
drb. képes vagy u. é.
levelező-lap 20 krajczár.
100 drb. képes-lap 30 krajczár.**Hazai ipar**
Legolesőbb bevásárlási forrás.**„Gyógyszertár alla Salute“****Dr. A. Mizzan**

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
tünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erő-
síti a hajgyökereket, megakadályozza a haj-
hullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak szíjjel fű-
vasa által a légszervekre oly kellemes és jó
hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen*
minden háznál, különösen beteg- és gyer-
mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Bazár „Al Buon Mercato“
R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —

NAGY VÁLASZTÉK. Mindennemű csipők, gyermekjáték, dizsmü-tár-
gyak és utazási cikkekben.

Aki olcsó és jó

BUTORTóhajt vásárolni, vegye azt az ál-
talanosan ismert és megbízható
asztalos és kárpitos**butor ezégnél****J. Hertmann & Figlio**

(ezelőtt Sachs succ.)

Via Governo, - FIUME.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra
ingyen és bérmentve küldünk.**Reform a fűtés terén!****Brikett (Koczkaszén.)**100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50.
Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatálható, tehát a
vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletic R., Mercato Coperto és
Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Karácsonyi ajándékok.**Szőnyeg- és függönyosztály.**Futószőnyegek különféle minőségben méterenként 25 kraj-
czártól — 3.50 forintig.Kész szőnyegek termek, hálószobák és ebédlők részére 4.75
forinttól — 145 frtig.

Csipke- és vászonfüggönyök páronként 1.10 frttól — 35 frtig.

Ágy elé való állatbőr szőnyegek 1.75 frttól — 12.50 frtig.

Ágy- és asztalgarnitúrák 4.50 frttól — 45 frtig.

**NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó áruk, melyek
minden versenyt kizárnak.****WEISS M.****FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.**A legmodernebb manufaktúráruk úgy mint férfi- és női ruhaszövetek, fehérneműek,
gyapotárak, selyem, bársony, kész fehérnemű, nyakkendők, szalagok, csipkék és
fejdíszek eladása.

Szabott áruk!

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO“**

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

SZÁLLITminden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolesőbban.**ESEGUISE**prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Nemzetközi Varleté

HOTEL SUSAK

Péntek december 16.-ától kezdve naponta

Szeccsessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

Beduzza Lucia, olasz szubret.

Steinau Antal, kitünő kómikus és mimikus.

Blumau Károly, kaczagtató, ének kómikus.

Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Szenzációs !!

Hedi Weng

a Berli Central színházról Wollzogen műsorral.

BLUMAU és STEINAU

tréfás duettekkel.

Naponta 3 kaczagtató bohózat.

Számos látogatást kérnek

A. Muley

Blumau és Steinau

vendéglős.

igazgatók.

Használt és új bútorok

vetele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTÁRBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 forintért adtnak el.

Egyszerű teljes szobaberendezés	88 frt.
Fényes vagy matt márvánnyal	130 "
Altdeutsh matt	150 "

Alapított 1831.

HIRSCH JAKAB

Polgári- és egyenruha-szabó

BUDAPEST és TURN-SEVERIN

V., Dorottya-utca II. l. em.

Romania.

Az I. es. k. szab. Dunagőzhajózási társaság

A magyar folyam- és tengerhajózási r. t.

A magyar királyi Államvasutak és a Román államvasutak egyenruha szállítója.

Meghívás esetén megrendelés, mérték- és próba-vétel végett megbízottját a cég saját költségén Fiuméba küldi.

Karácsonyi ajándékok.

Vászonosztály.

Asztalterítők és asztalkendők.

Kávés asztalterítők és asztalkendők (6 és 12 személy részére).
Törülközők.

Vásznak fehérneműek és lepedők készítésére.

Zsebkendők és kanavász a legelső gyárakból.

NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó árak, melyek minden versenyt kizárnak.

WEISS M.

FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.

A legmodernebb kézműárak, úgy mint férfi- és női ruhaszövetek, fehérneműek, gyapotárak, selyemi, bársony, kész fehérnemű, nyakkendők, szalagok, csipkék és fejdíszek eladása.

Szabott árak!

Budapesti Központi Tejszarnok Szövetkezet fiumei fiókja.

Ezennel bátorkodunk a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben Via Ciotta 2. szám alatt fióküzletet rendeztünk be, melynek vezetésével Sándor Imre urat bíztuk meg.

Naponta friss tejtermékek

ugymint: teavaj, tejjel, túró, továbbá méz és naponta friss teatojás, nemkülönben pasztörizált tej, tejjab és gyermektej állnak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Poharanként való kimérése dietetikailag pastörizált tejnek.

Forró égővi (klimának ellenálló) tej és tejjel dobozokban hajók ellátására nagyban és kicsinyben.

Szíves pártfogást kér

a Budapesti Tejszarnok Szövetkezet igazgatósága.

Könyvelő

mérlegképes, magyar német levelező, nyolc év gyakorlattal állást keres. Czimem: Blum Károly, Budapest Lehel utca 32.

Gyönyörű kézimunkák eladók,
Via Municipio 5. I. em.HIRDETÉSEK
felvételnek a kiadóhivatalban.

Minden család pénzt takarít!!!

Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.					
Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég jó minőségű chifon csak f. 4.65	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitúra csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég R. Chifon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. Chifon csak f. 6.85	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.85	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
50 rőfös vég bőr vászon csak 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon f. 9.45	30 rőfös vég Rum-burgi vászon csak f. 10.40	35 rőfös vég kanavász különlegeség csak f. 6.40	Remek női ing vászonból, kézi himzés-sel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	30 rőfös vég I-ma rumburgi vászon csak f. 6.40
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22	Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 8.95	Remek női Chifon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női chifon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chifon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.85 f. 1.75 f. 2.25	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 8.55	Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú 1 1/2 mtr széles csak f. 1.05

Nyomatott az «Unio» könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry).